Europees Parlement
2024-2029

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2026)0229

Politieke onderdrukking en de humanitaire situatie in Cuba

Resolutie van het Europees Parlement van 18 juni 2026 over de politieke onderdrukking en de humanitaire situatie in Cuba (2026/2735(RSP))

Het Europees Parlement,

– gezien zijn eerdere resoluties over de situatie in Cuba, met name die van 19 september 2024 over de zaak-José Daniel Ferrer García in Cuba[1], die van 29 februari 2024 over de kritieke situatie in Cuba[2] en die van 12 juli 2023 over de stand van zaken bij de PDCA tussen de EU en Cuba in het licht van het recente bezoek van de Hoge Vertegenwoordiger aan het eiland[3],

– gezien de Overeenkomst inzake politieke dialoog en samenwerking (PDCA) tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Cuba, anderzijds[4], die in december 2016 is ondertekend en die sinds 1 november 2017 voorlopig wordt toegepast, en met name de clausule inzake essentiële elementen daarvan overeenkomstig artikel 1, lid 5, en de opschortingsclausule overeenkomstig artikel 85, lid 3, punt b),

– gezien de goedkeuring van de PDCA door het Parlement op 5 juli 2017, met als voorwaarde dat Cuba de situatie op het gebied van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden in het land merkbaar verbetert,

– gezien de wereldwijde EU-sanctieregeling voor de mensenrechten

---

1 PB C, C/2024/7213, 10.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7213/oj.
2 PB C, C/2024/6748, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6748/oj.
3 PB C, C/2024/4001, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4001/oj.
4 PB L 337I van 13.12.2016, blz. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/2232/oj.

(EU-Magnitski-wet),

– gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, het VN-Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of onterende behandeling of bestraffing, en het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind, en gezien het feit dat Cuba bij al deze verdragen partij is,

– gezien de rapporten van de niet-gouvernementele organisatie (ngo) Prisoners Defenders, met name de editie van mei 2026 van haar maandrapport, gepubliceerd op 11 juni 2026, waarin aandacht wordt besteed aan foltering, de structurele schending van het recht op een eerlijke rechtsgang, het “pre-criminele sociale gevaar”, digitaal toezicht en gedwongen ondervoeding in Cubaanse gevangenissen,

– gezien de gezamenlijke hoorzitting van zijn Commissie buitenlandse zaken en zijn Subcommissie mensenrechten over de situatie in Cuba, die op 5 mei 2026 heeft plaatsgevonden, en gezien de getuigenissen van de rapporteur voor Cuba van de Inter-Amerikaanse Commissie voor de mensenrechten (IACHR), Stuardo Ralón Orellana, en van de Cubaanse oppositieleider en voormalig politiek gevangene José Daniel Ferrer,

– gezien de toespraken van Kaja Kallas, vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (VV/HV), tijdens de plenaire vergadering van het Parlement, met name die van 6 mei 2025 en 19 mei 2026, en de mensenrechtendialogen tussen de EU en Cuba,

– gezien de verklaringen van de IACHR over Cuba van 25 maart 2026,

– gezien het Freedom Accord (Liberation Agreement) (Bevrijdingsakkoord), dat op 2 maart 2026 in Miami is ondertekend door de Cubaanse oppositiecoalities Pasos de Cambio en de Asamblea de la Resistencia Cubana (ARC),

– gezien het rapport van de Inter-Amerikaanse Commissie voor de mensenrechten van 12 juni 2023 over de zaak van de mensenrechtenverdedigers Oswaldo Payá en Harold Cepero in Cuba,

– gezien de op 20 mei 2026 openbaar gemaakte tenlastelegging bij de United States District Court for the Southern District of Florida, waarin Raúl Castro en vijf andere functionarissen worden aangeklaagd in verband met het neerhalen in 1996 van twee burgervliegtuigen van de organisatie “Brothers to the Rescue”,

– gezien artikel 136, leden 2 en 4, van zijn Reglement,

A. overwegende dat het Cubaanse communistische regime met ruim vijf decennia aan politieke en economische keuzes het land in een diepe crisis heeft gestort, die wordt gekenmerkt door

stroomonderbrekingen van wel 22 uur per dag, ernstige tekorten aan voedsel, water, brandstof en geneesmiddelen en wijdverbreide armoede, onder een eenpartijregime dat grondwettelijk verankerd is en al meer dan 67 jaar standhoudt als de enig toegestane politieke kracht; overwegende dat deze ineenstorting van een politiek en economisch model dat gebouwd is op immobiliteit, repressie en weerstand tegen verandering, nog wordt verergerd door het ontbreken van vrije, eerlijke en competitieve verkiezingen en door het verbod op politiek pluralisme, waardoor Cuba steeds meer de kenmerken van een falende staat vertoont en een antidemocratische anomalie in de regio vormt;

B. overwegende dat Cuba volgens de ngo Prisoners Defenders eind mei 2026 een recordaantal van 1 281 politieke gevangenen had, onder wie minderjarigen, sommigen samen met volwassenen in zwaarbeveiligde gevangenissen, en veel gedetineerden met een ernstig verslechterde gezondheid, onder wie sporters, kunstenaars, onafhankelijke journalisten en vreedzame activisten; overwegende dat de organisatie stelselmatige foltering, seksueel geweld en bedreigingen met de dood tegen gedetineerden documenteert, en in een statistisch representatieve studie heeft vastgesteld dat alle onderzochte politieke gevangenen, ook minderjarigen, waren gefolterd en medische zorg was geweigerd, waarbij voortdurend sprake was van willekeurige detentie en detentie zonder contact met de buitenwereld, gedwongen tijdelijke verdwijning en intimidatie van familieleden; overwegende dat de zaak van José Daniel Ferrer, oprichter van de Patriottische Unie van Cuba en gewetensgevangene, wiens vrijlating het Europees Parlement herhaaldelijk heeft geëist, kenmerkend is voor de manier waarop het regime te werk gaat, en eindigde in zijn gedwongen ballingschap in oktober 2025;

C. overwegende dat gewone Cubanen in hun dagelijks leven te maken hebben met ziekenhuizen die niet normaal kunnen functioneren en zonder basisgeneesmiddelen zitten, waar patiënten hun eigen materiaal moeten meebrengen, en dat zij bovendien te maken hebben met chronische tekorten aan voedsel en water en essentiële goederen die alleen te koop zijn in winkels met buitenlandse valuta, wat buiten het bereik ligt van wie een gewoon overheidsloon ontvangt; overwegende dat volgens het Cubaanse waarnemingscentrum voor de mensenrechten 89 % van de gezinnen in extreme armoede leeft en zeven op de tien Cubanen maaltijden moeten overslaan, terwijl de VN melding maakt van een achterstand van meer dan 96 000 geplande operaties, waaronder 11 000 bij kinderen, en van ongeveer een miljoen mensen die afhankelijk zijn van wateraanvoer per vrachtwagen, wat door dieseltekorten wordt belemmerd;

D. overwegende dat de EU in april 2026 nog eens 2 miljoen EUR aan humanitaire hulp heeft vrijgemaakt, bovenop de 4 miljoen EUR die dit jaar al was toegewezen aan de Caribische regio, om humanitaire

partners te steunen die noodhulp verlenen aan de meest kwetsbaren; overwegende dat het geactualiseerde VN-actieplan voor Cuba, dat tot doel heeft ongeveer twee miljoen mensen bij te staan, nog steeds ernstig ondergefinancierd is en dat de VN 26,2 miljoen USD hebben gemobiliseerd, maar dat het tekort 68 miljoen USD bedraagt;

E. overwegende dat de cumulatieve inflatie in Cuba over de afgelopen vier jaar meer dan 500 % bedraagt, terwijl de ambtenarensalarissen overeenkomen met tussen 15 en 25 USD per maand tegen het zwarte markttarief, het enige realistische tarief op het eiland; overwegende dat het regime het land afhankelijk heeft gemaakt van ingevoerde brandstof, en dat de energiecrisis is verergerd nu de traditionele leveranciers Rusland en Venezuela hun leveringen hebben teruggeschroefd, met als dieptepunt de volledige ineenstorting van het nationale elektriciteitsnet gedurende enkele dagen in oktober 2024, waardoor in totaal elf miljoen mensen zonder stroom kwamen te zitten;

F. overwegende dat Cuba momenteel meer dan 70 % van het voedsel dat het consumeert invoert, in een vruchtbaar tropisch land dat ooit een van ’s werelds grootste suikerproducenten was, een ineenstorting die het rechtstreekse gevolg is van decennia van gecollectiviseerde, door de staat gecontroleerde en gemilitariseerde landbouw en van een onproductief economisch model;

G. overwegende dat de humanitaire noodsituatie niet het resultaat is van een extern embargo, maar het rechtstreekse gevolg is van het specifieke model en het falen van het regime, namelijk militarisering en staatsmonopolisering van de economie, onderdrukking van particuliere ondernemingen en het wegsluizen van middelen voor het veiligheidsapparaat in plaats van voor de levensmiddelen, geneesmiddelen en elektriciteit die de bevolking nodig heeft; overwegende dat dit model belichaamd wordt door het corrupte militaire conglomeraat GAESA, dat bijna de helft van de economie van het eiland controleert, aan niemand verantwoording aflegt en de deviezeninkomsten van het regime int, ook uit de medische missies die de VN met dwangarbeid heeft vergeleken, terwijl ziekenhuizen zonder basisvoorraden komen te zitten; overwegende dat deze crisis niet los kan worden gezien van decennia van staatsrepressie, en dat verdere instabiliteit ernstigere humanitaire, migratie- en veiligheidsgevolgen dreigt te hebben;

H. overwegende dat de betrekkingen tussen de EU en Cuba worden geregeld door de PDCA, waarvan de verklaarde doelstelling was dat het regime zich geleidelijk zou openstellen en de situatie van zijn burgers zou verbeteren; overwegende dat het regime, bijna negen jaar nadat het Parlement zijn goedkeuring aan de PDCA heeft gehecht, zich op geen enkele wijze betekenisvol heeft opengesteld, maar in plaats daarvan de repressie heeft opgevoerd, andersdenkenden heeft vervolgd en het aantal politieke gevangenen heeft verhoogd, terwijl de economische situatie tot onaanvaardbare

niveaus is verslechterd; overwegende dat de overeenkomst haar kerndoel niet heeft bereikt en dat de VV/HV heeft erkend dat de overeenkomst haar doelstellingen niet heeft bereikt en momenteel wordt geëvalueerd;

I. overwegende dat het regime breed wordt veroordeeld, zowel op het eiland als daarbuiten, zoals blijkt uit terugkerende demonstraties en “pot-banging” -protesten (cacerolazo) en uit de grootste uittocht in de geschiedenis van Cuba, waarbij honderdduizenden mensen vertrokken zijn op zoek naar een betere toekomst, terwijl velen die zijn gevlucht of zijn weggestuurd, niet mogen terugkeren en in ballingschap verblijven; overwegende dat het enige antwoord van het regime op de roep om verandering erin bestaat zich in te graven en de repressie op te voeren;

J. overwegende dat brute en meedogenloze repressie het enige middel is dat het regime op de been houdt; overwegende dat in juli 2021 in meer dan vijftig plaatsen duizenden mensen spontaan de straat op zijn gegaan onder het scanderen van “Vrijheid!”, de grootste protestgolf sinds 1994, die is neergeslagen door politie in burgerkleding, paramilitaire troepen en de commissies voor de verdediging van de revolutie; overwegende dat honderden mensen willekeurig werden vastgehouden en dat meer dan 700 mensen werden berecht in versnelde procedures die door het Parlement werden veroordeeld als een “juridische schertsvertoning”, waarbij straffen tot 25 jaar werden opgelegd louter wegens vreedzaam protest, hetgeen kan neerkomen op misdaden tegen de menselijkheid; overwegende dat met opzet een voorbeeld is gesteld: wie protesteert, brengt zijn of haar baan, vrijheid, gezin of leven in gevaar;

K. overwegende dat het regime delegaties van het Europees Parlement, speciale rapporteurs van de VN en onafhankelijke waarnemers stelselmatig de toegang weigert en erop staat de democratische oppositie en het onafhankelijke maatschappelijk middenveld van elke politieke dialoog uit te sluiten;

L. overwegende dat er de afgelopen maanden gesprekken hebben plaatsgevonden tussen het regime en de regering van de Verenigde Staten, waarvan de inhoud niet openbaar is gemaakt, en dat het regime de onderhandelingen met Washington heeft erkend; overwegende dat de Verenigde Staten gerichte sancties hebben ingesteld tegen hoge functionarissen van het regime en tegen de instellingen van het veiligheids- en militaire apparaat, daarbij verwijzend naar de onderdrukking van de eigen bevolking en de vijandige activiteiten in het buitenland; overwegende dat een proces van normalisering niet ten koste mag gaan van de mensenrechten en het regime niet van zijn verantwoordingsplicht mag ontslaan;

M. overwegende dat het regime nauw militair samenwerkt met de Russische Federatie, waarbij onder andere duizenden Cubaanse

onderdanen zouden zijn gerekruteerd om mee te vechten in de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne, wat onverenigbaar is met de geest van de PDCA en indruist tegen de veiligheidsbelangen van de EU; overwegende dat eind maart 2026 een Russische tanker met naar schatting 730 000 vaten ruwe olie toestemming kreeg om aan te meren aan de noordkust van Cuba;

N. overwegende dat op 2 maart 2026 meer dan 50 Cubaanse oppositie- en maatschappelijke organisaties, van het eiland en uit ballingsoorden, een routekaart voor democratische transitie hebben gepresenteerd, bekend als het “Bevrijdingsakkoord”, dat drie fasen omvat, te weten bevrijding, stabilisatie en wederopbouw, en democratisering, en dat moet uitmonden in vrije, eerlijke meerpartijenverkiezingen onder toezicht van de internationale gemeenschap; overwegende dat elke overgang door Cubanen moet worden geleid en alle Cubanen moet omvatten, zowel op het eiland als in de diaspora;

1. Veroordeelt in de krachtigste bewoordingen de stelselmatige repressie door het Cubaanse regime, met name foltering, seksueel geweld, doodsbedreigingen, gedwongen ondervoeding, massaal toezicht, dwangarbeid en gerechtelijke vervolging van politieke gevangenen, demonstranten, andersdenkenden, studenten, religieuze leiders en mensenrechtenverdedigers, en de opsluiting van kinderen; betuigt zijn volledige solidariteit met het Cubaanse volk en met alle personen die worden vervolgd omdat zij voor hun grondrechten opkomen, met inbegrip van de leiders van de historische en opkomende democratische oppositie en van onafhankelijke burgerbewegingen;

2. eist de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van alle politieke gevangenen en van alle personen die willekeurig worden vastgehouden omdat zij hun grondrechten hebben uitgeoefend, waaronder minderjarigen, alsmede een einde aan foltering en mishandeling, onmiddellijke toegang tot vrije en eerlijke processen en tot medische zorg voor wie ernstig ziek is, en volledige schadeloosstelling van de slachtoffers van foltering; eist dat het regime onbelemmerde toegang verleent tot alle plaatsen van detentie aan het Internationaal Comité van het Rode Kruis, aan speciale VN-rapporteurs en -procedures, aan een delegatie van het Europees Parlement en aan onafhankelijke waarnemers, en betreurt dat het regime dit herhaaldelijk weigert;

3. is van mening dat de enige uitweg uit de ontbering, de armoede en het isolement van het Cubaanse volk ligt in ingrijpende economische en politieke veranderingen die zonder uitstel leiden tot een overgang naar een volwaardige meerpartijendemocratie, waarin andersdenkenden niet worden vervolgd, opgesloten, gefolterd of vermoord en waarin de grondrechten en fundamentele vrijheden worden geëerbiedigd, via een inclusieve nationale dialoog die zonder beperkingen op die transitie is gericht;

4. dringt er bij het Cubaanse regime op aan duurzame en zinvolle economische hervormingen door te voeren die rechtszekerheid bieden en onafhankelijke economische actoren, particuliere initiatieven, investeringen en vrijheden ondersteunen, aangezien dit essentieel is om een ineenstorting te voorkomen;

5. dringt er bij Cuba op aan de mensenrechten te beschermen en het recht op vreedzame vergadering en de vrijheid van meningsuiting te waarborgen zonder discriminatie op grond van politieke opvattingen; veroordeelt krachtig alle schendingen van burger- en politieke rechten en burger- en politieke vrijheden, waaronder willekeurige detentie, mishandeling, foltering, beperkingen van de vrijheid van meningsuiting, vereniging en vreedzame vergadering, intimidatie van onafhankelijke journalisten, mensenrechtenverdedigers en actoren uit het maatschappelijk middenveld, alsook het onevenredige gebruik van strafrechtelijke sancties tegen vreedzame demonstranten;

6. herhaalt zijn eerdere standpunten over de activering van de opschortingsclausule van de PDCA en verzoekt de VV/HV en de lidstaten duidelijk te maken dat, tenzij er op korte termijn duidelijke, concrete en betekenisvolle stappen worden gezet om dergelijke veranderingen door te voeren, waaronder een duidelijk voorstel voor een routekaart voor een democratische transitie in Cuba, de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van de bijna 1 300 politieke gevangenen, en toestemming voor Cubanen die het pijnlijke pad van ballingschap hebben moeten kiezen om zonder represailles terug te keren, de Unie zonder verder uitstel moet overgaan tot opschorting van de PDCA, die stelselmatig door het Cubaanse regime is geschonden;

7. dringt aan op gerichte maatregelen in het kader van de EU-Magnitski-wet tegen degenen die verantwoordelijk zijn voor de repressie, te beginnen met de hoogste functionarissen van het regime, waaronder Miguel Díaz-Canel en de hoogste bevelvoerders van het veiligheids-, justitie- en gevangenisapparaat, en tegen de leiding van GAESA;

8. verzoekt het regime om de precriminele mechanismen die worden gebruikt om burgers het zwijgen op te leggen en willekeurig op te sluiten in al hun vormen af te schaffen, en allen vrij te laten die op grond daarvan zijn veroordeeld zonder dat zij een strafbaar feit hebben gepleegd;

9. dringt aan op een onafhankelijk internationaal onderzoek naar de omstandigheden in de gevangenissen, het beleid van gedwongen ondervoeding en de sterfgevallen in detentie;

10. veroordeelt de materiële steun van het Cubaanse regime aan de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne, met inbegrip van de rekrutering van Cubaanse staatsburgers om tegen Oekraïne te

vechten, en de steeds nauwere militaire samenwerking met Moskou, en dringt erop aan dat dit als een centraal element wordt behandeld bij de evaluatie door de EU van haar betrekkingen met Cuba; veroordeelt evenzeer de afstemming van het regime op het Loekasjenka-regime in Belarus, met inbegrip van de nauwe militaire en veiligheidsbanden die de Europese veiligheid ondermijnen;

11. dringt erop aan dat onafhankelijke maatschappelijke organisaties en de democratische oppositie zonder represailles deelnemen aan elke dialoog in het kader van de PDCA, waarvan de opname in de overeenkomst zelf is vereist, en dat de EU op geen enkele wijze medeplichtig is aan mensenrechtenschendingen op het eiland, met inbegrip van de medische missies waarbij sprake is van dwangarbeid, en eist dat het regime daaraan in al zijn vormen een einde maakt;

12. is zeer bezorgd over de dramatische verslechtering van de levensomstandigheden in Cuba en de steeds ernstiger humanitaire gevolgen van het gebrek aan toegang tot brandstof, geneesmiddelen, voedsel en andere essentiële goederen en openbare diensten, die met name kwetsbare groepen treft; verzoekt de Commissie en de lidstaten humanitaire kanalen te ontwikkelen om energie, voedsel en geneesmiddelen rechtstreeks aan het Cubaanse volk en aan onafhankelijke ondernemingen te leveren, waarbij de staat wordt omzeild, en verzoekt alle donoren de humanitaire hulp op te voeren, die beschermd moet blijven, vrij moet blijven van overheidsbemiddeling en het regime nooit mag financieren;

13. is bereid om, samen met de internationale gemeenschap, Cuba aanzienlijke bijstand te verlenen via kanalen die losstaan van de regering, terwijl het land een geloofwaardige democratische transitie op gang brengt, zodat het eiland welvarend kan worden en het welzijn van zijn burgers kan waarborgen; verzoekt de VV/HV en de lidstaten deze zaken consequent aan de orde te stellen in alle relevante fora en steun te verlenen aan verantwoording en aan een vreedzame, door burgers geleide transitie;

14. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, het roulerend Voorzitterschap van de Raad, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de speciale vertegenwoordiger van de EU voor de mensenrechten, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de Organisatie van Amerikaanse Staten, de Verenigde Naties, de Euro-Latijns-Amerikaanse Parlementaire Vergadering, de Gemeenschap van Latijns-Amerikaanse en Caribische Staten en het Cubaanse regime.